

**Zmiany w zasadach dopuszczania do użytku szkolnego podręczników
w związku z wejściem w życie nowego rozporządzenia.**

W dniu 8 czerwca 2009 r. Minister Edukacji Narodowej – Pani Katarzyna Hall podpisała rozporządzenie w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. Nr 89, poz. 730). Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw RP, tj. w dniu 10 czerwca 2009 r. Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 stycznia 2009 r. w sprawie dopuszczania do użytku szkolnego programów wychowania przedszkolnego, programów nauczania i podręczników oraz cofania dopuszczenia (Dz. U. Nr 4, poz. 18), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Do wniosków o dopuszczenie do użytku szkolnego podręczników, złożonych i nierozpatrzonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, stosuje się dotychczasowe przepisy.

Podręczniki dopuszczone do użytku szkolnego na podstawie dotychczasowych przepisów podlegają z urzędu wpisowi do odpowiednich wykazów.

Rzeczoznawcy do spraw podręczników wpisani na listy rzeczoznawców na podstawie dotychczasowych przepisów podlegają z urzędu wpisowi na odpowiednie listy.

Rozporządzenie z dnia 8 czerwca 2009 r. **nie wprowadza zasadniczych zmian w procedurze dopuszczania do użytku szkolnego podręczników** przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, w stosunku do przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 stycznia 2009 r. w sprawie dopuszczania do użytku szkolnego programów wychowania przedszkolnego, programów nauczania i podręczników oraz cofania dopuszczenia.

W stosunku do przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 stycznia 2009 r., w rozporządzeniu z dnia 8 czerwca 2009 r. określa się, że:

- 1) opinie merytoryczno-dydaktyczne w przypadku podręcznika przeznaczonego do nauki języka obcego nowożytnego w edukacji wczesnoszkolnej (kształceniu zintegrowanym) będą sporządzali rzeczoznawcy z zakresu danego języka obcego nowożytnego (§ 10 ust. 4 rozporządzenia);
- 2) w § 12 ust. 3 rozporządzenia wprowadza się przepis, zgodnie z którym wniosek o dopuszczenie do użytku szkolnego podręcznika przeznaczonego do kształcenia ogólnego będzie określał również, czy podręcznik uwzględnia nową podstawę programową kształcenia ogólnego, określoną w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, czy też uwzględnia dotychczasową podstawę programową kształcenia ogólnego, która określona była w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458, z późn. zm.);
- 3) najistotniejszą zmianą, w stosunku do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 stycznia 2009 r., jaką przewiduje przedmiotowe rozporządzenie, jest **wprowadzenie możliwości dopuszczenia do użytku szkolnego podręcznika w formie elektronicznej** (§ 9, § 10 ust. 10 i § 13 ust. 3 rozporządzenia).

Pojęcie podręcznika elektronicznego nie jest jednoznaczne i definiowane jest obecnie na różne sposoby (książka elektroniczna (*e-book*), podręcznik multimedialny, hiperksiążka). Jest to treść zapisana w formie elektronicznej, możliwa do odczytania za pomocą komputera lub innych urządzeń przenośnych oraz specjalnego oprogramowania. Różnica ujęć ujawnia się w dołączaniu do tekstu elementów multimedialnych oraz wyposażeniu w systemy nawigacji i wyszukiwania. Powszechnie przyjmuje się, że e-book jest prostym przeniesieniem klasycznej książki na postać cyfrową. Podręcznik w postaci cyfrowej wzbogacony o odsyłacze (pliki) multimedialne i proste struktury hipertekstowe staje się podręcznikiem multimedialnym. Z kolei termin hiperksiążka odnosi się do książki elektronicznej

o cechach hipertekstu z wszystkimi tego konsekwencjami – bogactwem i różnorodnością form linków nawigacyjnych i tematycznych.

Z uwagi na brak jednoznacznej definicji podręcznika elektronicznego, w rozporządzeniu określa się jedynie, że podręczniki mogą mieć formę elektroniczną, czyli mogą być zamieszczone na informatycznym nośniku danych lub w sieci Internet. Dopuszczeniu do użytku szkolnego będą zatem podlegać zarówno podręczniki elektroniczne będące prostym przeniesieniem klasycznej książki na postać cyfrową (e-book), jak również podręczniki multimedialne, w tym także o cechach hipertekstu.

Rozporządzenie stanowi, iż **podręcznik w formie elektronicznej powinien spełniać takie same warunki, jak podręcznik w formie tradycyjnej (papierowej), określone odpowiednio w § 6 – 8 rozporządzenia, a ponadto powinien spełniać podstawowe wymogi oprogramowania edukacyjnego, tj. posiadać: instrukcję pracy z podręcznikiem, przejrzysty system nawigacyjny i wyszukiwawczy, bardzo dobrą czytelność i możliwość drukowania.**

Spełnianie tych warunków będą oceniać rzeczoznawcy z listy prowadzonej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, oceniający podręcznik pod względem merytoryczno-dydaktycznym.

Również tryb dopuszczania do użytku szkolnego podręczników w formie elektronicznej wprowadza się analogiczny, jak w przypadku podręczników w postaci tradycyjnej (§ 10-15 rozporządzenia), z tym że, określa się, iż do wniosku o dopuszczenie podręcznika do użytku szkolnego w formie elektronicznej należy dołączyć egzemplarz kompletnego opracowania podręcznika zamieszczony na informatycznym nośniku danych. W takiej samej formie wnioskodawca będzie przekazywał egzemplarz kompletnego opracowania podręcznika każdemu ze wskazanych rzeczoznawców.

- 4) w rozporządzeniu (§ 6) określa się, że podręcznik przeznaczony do kształcenia ogólnego może zawierać towarzyszące mu materiały pomocnicze przeznaczone dla ucznia, w szczególności karty pracy, zeszyty ćwiczeń, materiały multimedialne. Rozwiązanie to jest odpowiedzią na liczne postulaty w tej sprawie zgłaszane w szczególności przez rzeczoznawców podręczników przeznaczonych do edukacji wczesnoszkolnej (kształcenia zintegrowanego) i podręczników do nauki języków obcych, które zwykle zawierają dodatkowe materiały przeznaczone dla ucznia, stanowiące integralną część podręcznika

„głównego” i z tego względu powinny również podlegać ocenie rzeczoznawców.